

Rezime - Procena uticaja na životnu sredinu i društveni uticaj - preuređenje KEK-ova prepunjenih i napunjenih rudničkih galerija

Ministarstvo za infrastrukturu i životnu sredinu namerava da podrži projekat „Zelenje zemlje za budućnost (Grenland)“, za aktivnosti tehničke pomoći za razvoj politike, institucija i kapaciteta za upravljanje kontaminiranom zemljom, kao i ulaganja u demonstracije čišćenja kontaminirane zemlje. i preuređenje uz finansijsku podršku Svjetske Banke.

Ovaj projekat posebno ima za cilj da podrži Kosovsku Vlast, opštine Kosovo Polje, Obilic i Priština i Kosovsku Energetsku Korporaciju (KEK) u rešavanju ključnih pitanja u vezi sa životnom sredinom u vezi sa upravljanjem kontaminiranom zemljom putem:

- a) omogućavanje aktivnosti na nacionalnom i lokalnom nivou za razvijanje potrebnog regulatornog i institucionalnog okvira, izgradnju kapaciteta, rešavanje nedostataka u podacima i informacijama i razvoj dugoročnog akcionog plana za sanaciju i preuređenje kontaminirane zemlje u zemlji i
- b) ulaganja u odabrane lokacije kako bi se demonstrirala dobra međunarodna praksa za sanaciju i preuređenje kontaminirane zemlje, što će takođe poslužiti za uspostavljanje sistema koji se može replicirati na drugim lokacijama.

Područje brownfield od 104 hektara u većinskom vlasništvu Kosovska Vlada/ KEK izabrano je kao izlog da bi se demonstrirale dobre međunarodne prakse za sanaciju i preuređenje kontaminirane zemlje. Nalazište braon-polja KEK-a uglavnom je neplodno zemljište i sastoji se od oborinskog nalazišta (oko 80 hektara), napunjenog rudarskog područja (približno 24 hektara) i drugih manjih karakteristika duž nogostupa obronaka. KEK želi preurediti brownfields u javni otvoreni prostor koji povezuje opštine Obilic, Kosovo Polje i Prištinu. Predviđena strategija sanacije lokacije razvijena je u skladu sa održivim upravljanjem zemljištem zasnovanim na riziku (SRBLM) i sastoji se od fito-zadržavanja (postavljanje biljnog pokrova) sa ciljanim radnjama za napunjene rudničke galerije, podzemnu i površinsku vodu. Sanacija će slediti fazni pristup, počevši od faze 1; napunjene rudničke galerije i tek nakon konačnog dogovora sa svim vlasnicima zemljišta, prelaze na fazu 2 oborinsko područje.

Ovaj dokument detaljno prikazuje moguće uticaje na životnu sredinu i rizike od primene projekta i njihove uticaje na glavne receptore. Uticaji su usklađeni prema fazama izgradnje, rada i fazama nakon operacije.

Iz životne sredine su identifikovani samo umereni negativni rizici. Ovi uticaji na životnu sredinu uglavnom su koncentrisani tokom faze izgradnje, gde će upotreba teških mašina za kretanje tla imati umeren uticaj na potrošnju energije, buku, vibracije i rizike od nezgoda i opasnosti. Dodatni umereni uticaj tokom faze izgradnje nastaje upotrebom sirovina (peska, šljunka).

Tokom operativne faze, stvarni park će čak pokazati umerene pozitivne efekte, posebno na biodiverzitet, podzemne vode i kvalitet ambijentalnog vazduha. Upotreba vode za navodnjavanje i postrojenja na gradilištu imaće umeren negativan uticaj, isto se odnosi i na upotrebu sirovina jer će putevi i staze trebati održavati dodavanjem peska i šljunka. Upravljanje otpadom može dalje imati umeren negativan

uticaj, što bi uključivalo, osim otpada koji se stvara iz objekata na licu mesta, biljnog otpada i eventualnog periodičnog iskopavanje jezera. Rizici od opasnosti i incidenata takođe će imati umeren porast, najviše zbog predviđenog povećanog broja posetilaca tog područja i povezanog rizika za incidente.

U fazi posle operacije umereni rizici su uglavnom usredsređeni na upravljanje zemljom, buku i vibracije, rizike od incidenata i opasnosti. Ovi rizici su povezani sa uklanjanjem objekata u parku, a ne sa uklanjanjem vegetacije.

Table 0.1. Procena uticaja na životnu sredinu

	Konstrukcije	Operativne	Post-operativne
Potrošnja energije	Umereno	zanemarljivo	zanemarljivo +
Upotreba vode	Umereno	Umereno	zanemarljivo +
Upotreba sirovine	Umereno	Umereno	N/A
Kvaliteta ambijentalnog vazduha	zanemarljivo	Umereno +	zanemarljivo +
Površinska i podzemna voda	zanemarljivo	Umereno +	zanemarljivo +
Upravljanje opasnim i neopasnim otpadom	Umereno	Umereno	Umereno
Upravljanje zemlje	Umereno	Umereno +	Umereno
Buka i vibracije	Umereno	zanemarljivo +	Umereno
Rizici od incidenata i opasnosti	Umereno	Umereno	Umereno
Biodiverzitet	zanemarljiv +	Umereno +	zanemarljiv +
Landscape	zanemarljiv +	Umereno +	zanemarljiv +

Glavni sociokulturni uticaj su moguća kupovina zemljišta, ograničavanje korišćenja zemljišta i nenamerno fizičko i / ili ekonomsko premeštanje koje će čak i uz mere ublažavanja imati umeren uticaj. Ostali socio-kulturni uticaji mogu se bolje ublažiti i imati će manji uticaj. Umereni ili lošiji socioekonomski i socijalno uticaji na životnu sredinu se ne očekuju uz prave mere ublažavanja.

Otkrivanje informacija i javno savetovanje u toku je. Zbog globalnog raspada pandemije COVID-19, Vlada Kosova suspendovala je sva javna i nejavna okupljanja. Zbog vremenskog pritiska i u koordinaciji sa MoE i Svetskom Bankom, prikupljanje informacija i javne konsultacije vršiće se korišćenjem virtuelnih sredstava komunikacije, kako bi se izbegao što je više moguće neposredan kontakt licem u lice između i između zainteresovanih strana.

Plan upravljanja životnom sredinom i društvenim sistemom (ESMP) će se sastojati od posebnih planova i programa koji će se baviti određenim medijima, oblastima i aspektima upravljanja životnom sredinom. U fazi izgradnje ESMP se najviše fokusira na operativne aspekte radova; buka, vibracije, kvalitet vazduha, upravljanje otpadom i rizici opasnosti. Ove akcije će realizovati Izvođač i kontrolisati ih dužnik. Tokom sledeće radne faze, glavne akcije monitoringa usredsređene su na otpad, zemlja, površinske i podzemne

vode kako bi se osiguralo da zaostala kontaminacija ne predstavlja rizik i da se otpadom unutar tog područja pravilno upravlja. Za ove postupke će biti odgovoran zajmoprimac. Bilo koje radnje u fazi nakon operacije takođe ostaju odgovornost zajmoprimca.

Društveno upravljanje i ublažavanje snažno su usredsređeni na akcije potrebne za sprečavanje značajnog društvenog uticaja zbog kupovine zemljišta i nevoljnog preseljenja. Odgovornost za ove akcije leži na mnoštvu zainteresovanih strana, uključujući dužnike i lokalne opštine.